

Dienst Terugkeer en Vertrek
Ministerie van Asiel en Migratie

Stand van de uitvoering

2024

Dienst Terugkeer en Vertrek
Samenwerken aan respectvolle terugkeer

Inhoud

Voorwoord	3
Knelpunten in de uitvoering van ons werk	4
1. Juridische complexiteit en het stapelen van procedures	4
2. Druk op de uitvoering	6
3. Menselijke maat: respectvolle behandeling in het werk van DTenV	7
4. Verbeteren van de internationale samenwerking	8
Resultaten	9
Meer weten over ons werk?	12
Colofon	12

Voorwoord

DTenV heeft als taak om mensen die niet in Nederland mogen blijven, uit Nederland te laten vertrekken. Hiermee behouden we de steun voor de opvang en bescherming van mensen die dat nodig hebben. Daarnaast is dit noodzakelijk om de capaciteit van de opvang te kunnen garanderen. Ook proberen we te voorkomen dat mensen zonder recht op verblijf in een illegale situatie belanden.

Het werk van DTenV als professionele terugkeerorganisatie is ingewikkeld en gaat soms samen met moeilijke keuzes. Wij vinden het belangrijk om het terugkeerproces rechtmatig, respectvol en duidelijk uit te voeren.

Als we terugblikken was 2024 opnieuw een goed jaar voor DTenV, waarin bijna 6.000 mensen aantoonbaar vertrokken. Dat zijn er 250 meer dan in 2023. Dit is een mooi resultaat, waar onze medewerkers hard aan hebben gewerkt. Dit resultaat is vooral te danken aan de verbeterde relatie van Nederland met landen van herkomst, zoals Marokko en Algerije.

Tegelijkertijd zouden onze resultaten nog beter kunnen zijn, als de grote uitdagingen waarmee we te maken hebben, worden weggenomen. We merken dat de druk op DTenV toeneemt en ook dat de druk op het hele migratiesysteem groot blijft. Zo zijn er te weinig plekken voor vreemdelingenbewaring om mensen beschikbaar te houden voor vertrek naar het land van herkomst. Ook maken juridische complexiteit en het stapelen van rechtszaken ons werk moeilijker.

Voor DTenV is het van belang aandacht te hebben en houden voor de menselijke kant van ons werk. Tot slot is het belangrijk om te blijven investeren in de samenwerking met landen van herkomst.

Deze **Stand van de uitvoering** geeft een beeld van ons werk en de daarbij behorende uitdagingen. In ons [jaarplan](#) staan we stil bij hoe wij ons werk beter en minder ingewikkeld kunnen maken, en wat we daarvoor nodig hebben. Als u vragen heeft over het werk van DTenV of als u ideeën heeft om het werk van DTenV te verbeteren, gaan wij graag met u in gesprek.

Knelpunten in de uitvoering van ons werk

1. Juridische complexiteit en het stapelen van procedures

Het rechtssysteem legt steeds meer de nadruk op de bescherming van de rechten van de vreemdeling. De eisen die verzekeren dat beslissingen zorgvuldig en rechtmatig zijn, nemen elk jaar toe. Dit is belangrijk, maar werkt het goed uit kunnen voeren van het terugkeerbeleid tegen. De juridische regels rondom terugkeer vinden vooral hun oorsprong in Europese richtlijnen en verordeningen. Bij het maken van deze wetten en regelgeving, en bij de rechterlijke uitspraken die daarop volgen, wordt nog te weinig gekeken naar hoe goed ze uit te voeren zijn. Dit zorgt ervoor dat vreemdelingen, waaronder die afkomstig uit een veilig land van herkomst, **meer (juridische) mogelijkheden** krijgen om het vertrekproces te frustreren. Dit maakt ons werk lastiger uit te voeren.

Het stapelen van rechtszaken speelt ook een belangrijke rol in de juridische complexiteit van het terugkeerbeleid. Door meerdere aanvragen tegelijk of kort na elkaar te doorlopen, ontstaan problemen. Denk hierbij aan aanvragen voor asiel of een reguliere verblijfsvergunning. Ook procedures bij een hogere rechter (beroepszaken) of verzoeken om de uitkomst van een procedure in Nederland te mogen afwachten (voorlopige voorziening) maken het realiseren van vertrek lastiger. Door het stapelen van procedures zijn veel mensen lange tijd in Nederland en de terugkeer kan daardoor niet uitgevoerd worden.

De vertraging die ontstaat bij de afhandeling door IND en rechtbanken zorgt ervoor dat DTenV steeds langer moet wachten. Hierdoor verlopen (tijdelijke) reisdocumenten of halen we de uiterste datum niet om iemand naar een ander EU-land terug te kunnen sturen. Ook kunnen mensen zonder recht op verblijf in Nederland in de tussentijd uit beeld verdwijnen.

Lees voor meer informatie over stapelen het artikel in [VreemdelingenVisie](#).

Hoe gaan we hiermee om?

We blijven zoeken naar mogelijkheden om ons werk zo goed mogelijk te doen. We geven aan of en hoe nieuwe wetten goed uit te voeren zijn. Denk hierbij aan het Asiel- en migratiepact, de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring en de nieuwe Terugkeerverordening. Ook worden rechtbanken gevraagd om procedures zo snel mogelijk te behandelen, zodat wij het vertrek op tijd kunnen regelen. Zo worden rechtbanken in Dublinzaken verzocht om het beroep of het verzoek om een voorlopige voorziening zo snel mogelijk te behandelen, als de uiterste datum voor de overdracht naar het andere EU-land dreigt te verlopen. Hierbij zijn we afhankelijk van het besluit van de rechtbank.

Wat vragen we van de politiek?

Het is aan de politiek om op nationaal en Europees niveau te zorgen voor wet- en regelgeving waarin meer aandacht is voor de uitvoerbaarheid van het terugkeerbeleid.

Ook het kunnen afdwingen van terugkeer zou hierbij voldoende aandacht moeten krijgen. Snelle behandeling van wetsvoorstellen op nationaal niveau die bijdragen aan de uitvoerbaarheid van het terugkeerbeleid kan hieraan bijdragen, zoals de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring.

De Europese Commissie heeft op 11 maart 2025 een nieuw voorstel gepresenteerd, de Terugkeerverordening. Dit voorstel bevat diverse elementen die kunnen bijdragen aan een effectiever terugkeerproces, zoals meer nadruk op de verplichting van de vreemdeling om mee te werken aan terugkeer en het verruimen van bewaringsmogelijkheden voor diegenen die een gevaar vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid.

Tegelijkertijd bevat het voorstel ook veel onderdelen die leiden tot meer administratieve last en andere moeilijkheden, zoals terugkeerbesluiten die door opschorting niet direct in werking treden of lidstaten die elkaars terugkeerbesluiten moeten gaan erkennen. Er zou op Europees niveau alleen met het voorstel ingestemd moeten worden wanneer de juridische complexiteit minder wordt en de mogelijkheden om iemand in bewaring te stellen ruimer worden.

Mensen die onrechtmatig in Nederland zijn en volgens de IND op grond van de Dublinverordening terug moeten keren naar een andere lidstaat, kunnen tegen dit besluit beroep en een voorlopige voorziening indienen. De Dublinclaimant mag het beroep dan in Nederland afwachten. Het is belangrijk dat rechtbanken deze beroepen tijdig afdoen, zodat DTenV nog voldoende tijd heeft om na de uitspraak van de rechtbank de overdracht naar de andere lidstaat uit te voeren.

In artikel 83b van de Vreemdelingenwet staat dat rechtbanken binnen 4 weken na het indienen van het beroep een uitspraak moeten doen. In 2024 is de gemiddelde doorlooptijd in Dublinprocedures bij rechtbanken sterk gestegen. Van gemiddeld 8 weken in het eerste kwartaal, naar 10 weken in het vierde kwartaal van 2024.

De oplopende tijden van afhandeling bij rechtbanken zorgen ervoor dat het DTenV minder vaak lukt om een persoon met een Dublinclaim voor de uiterste overdrachtsdatum (UOD) over te dragen aan de andere lidstaat. Als deze uiterste datum voor de terugkeer naar de lidstaat niet gehaald wordt, moet de IND de aanvraag tot asiel alsnog in behandeling nemen en moet het COA de opvang verlengen.

2. Druk op de uitvoering

De afgelopen jaren ging de politieke aandacht bij het onderwerp migratie vooral uit naar de problemen waar COA en IND mee te maken hebben door onvoldoende opvang- en beslis capaciteit. Met het nieuwe kabinet zien we een omslag en krijgt het terugkeerbeleid steeds meer aandacht. De combinatie van nieuwe en strengere beleidsmaatregelen, de implementatie van diverse nieuwe wetgevingstrajecten, en de mogelijke terugkeer van grotere aantallen Syriërs en Oekraïners, zorgen in combinatie met de financiële bezuinigingen die op ons afkomen voor een hoge druk op de uitvoering van ons werk. Daarbij is er ook een grens aan wat DTenV binnen korte tijd aan groei aankan.

Naast de invoering van het **Asiel- en migratiepact** in juni 2026, bereidt DTenV zich voor op de implementatie van de **Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring** en de **Asielnoodmaatregelenwet**, als deze worden aangenomen. Deze wetsvoorstellen zullen een grote impact hebben op DTenV. In de Asielnoodmaatregelenwet wordt bijvoorbeeld voorgesteld om de voornemenprocedure af te schaffen. Dit betekent dat de aanvrager en gemachtigde geen kans meer krijgen om te reageren op het voornemen tot afwijzing (of inwilliging) van de IND. Dit leidt waarschijnlijk tot een extra instroom van 10% bij DTenV.

De mogelijke terugkeer van grotere aantallen **Syriërs** en **Oekraïners** brengt extra uitdagingen met zich mee. In beide landen is de politieke situatie en de

veiligheidssituatie in beweging. De onzekerheid over de toekomst van Syriërs en Oekraïners vraagt een zorgvuldige voorbereiding van DTenV. De extra verantwoordelijkheid die komt kijken bij het omgaan met grotere aantallen terugkeerders, zal de druk op de organisatie verhogen.

De krapte op de arbeidsmarkt en de te verwachten bezuinigingen van 13% vanaf 2027 zijn extra uitdagingen om alle nieuwe en huidige ontwikkelingen te kunnen blijven uitvoeren.

Hoewel DTenV zijn opdracht op een menselijke, respectvolle en rechtvaardige manier wil blijven uitvoeren, wordt het door alle uitdagingen moeilijker om de gewenste resultaten te behalen en komt ook de kwaliteit van ons werk onder druk te staan.

Hoe gaan we hiermee om?

We vragen hier aandacht voor in de gesprekken met onze opdrachtgever. We brengen per taak in kaart wat dit aan capaciteit en geld vraagt. DTenV kan geen grote nieuwe taken aannemen zonder dat daar ook de juiste middelen tegenover staan of duidelijk wordt wat het meeste prioriteit heeft.

Wat vragen we van de politiek?

Het is belangrijk dat er bewustwording is voor de mogelijke stapeling van opdrachten, zodat de juiste maatregelen worden genomen en DTenV op tijd de ruimte en middelen krijgt die nodig zijn om de taken op een zorgvuldige en rechtmatige manier uit te voeren.

3. Menselijke maat: respectvolle behandeling in het werk van DTenV

DTenV zet zich ervoor in dat iemand die hier niet mag blijven, Nederland ook daadwerkelijk verlaat. Daarbij zetten we vooral in op zelfstandig vertrek. Zo bieden we hulp bij het regelen van reisdocumenten en bij herintegratie in het land van herkomst. Als het niet lukt iemand zelfstandig te laten vertrekken, dan zetten we in op gedwongen vertrek. Dat doen we op een **menselijke** en **respectvolle manier**, met oog voor de omstandigheden van elk persoon.

Wij werken rechtmatig en zoeken binnen de wetten en regels naar oplossingen. Dit is een vast onderdeel van het dagelijkse werk van onze regievoerders die het vertrek regelen.

Wat vragen we van de politiek?

Het is belangrijk voor DTenV dat er bij het maken van wetten en beleid, rekening wordt gehouden met de mensen voor wie we werken en we mogelijkheden krijgen om ons werk goed uit te kunnen voeren. Er moet voldoende ruimte zijn om persoonlijke belangen en/of omstandigheden mee te kunnen wegen bij het vertrekproces.

4. Verbeteren van de internationale samenwerking

Om de terugkeer van iemand die niet in Nederland mag blijven goed uit te kunnen voeren, is DTenV afhankelijk van de samenwerking met het land waar de persoon vandaan komt. Om met herkomstlanden te komen tot effectieve samenwerking bij terugkeer, is het noodzakelijk om breder te kijken dan terugkeer alleen en te ondersteunen bij uitdagingen waar landen van herkomst mee te maken hebben. Zo hebben deze landen vaak behoefte aan bredere vormen van samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van documenttraining, circulaire migratie en handel.

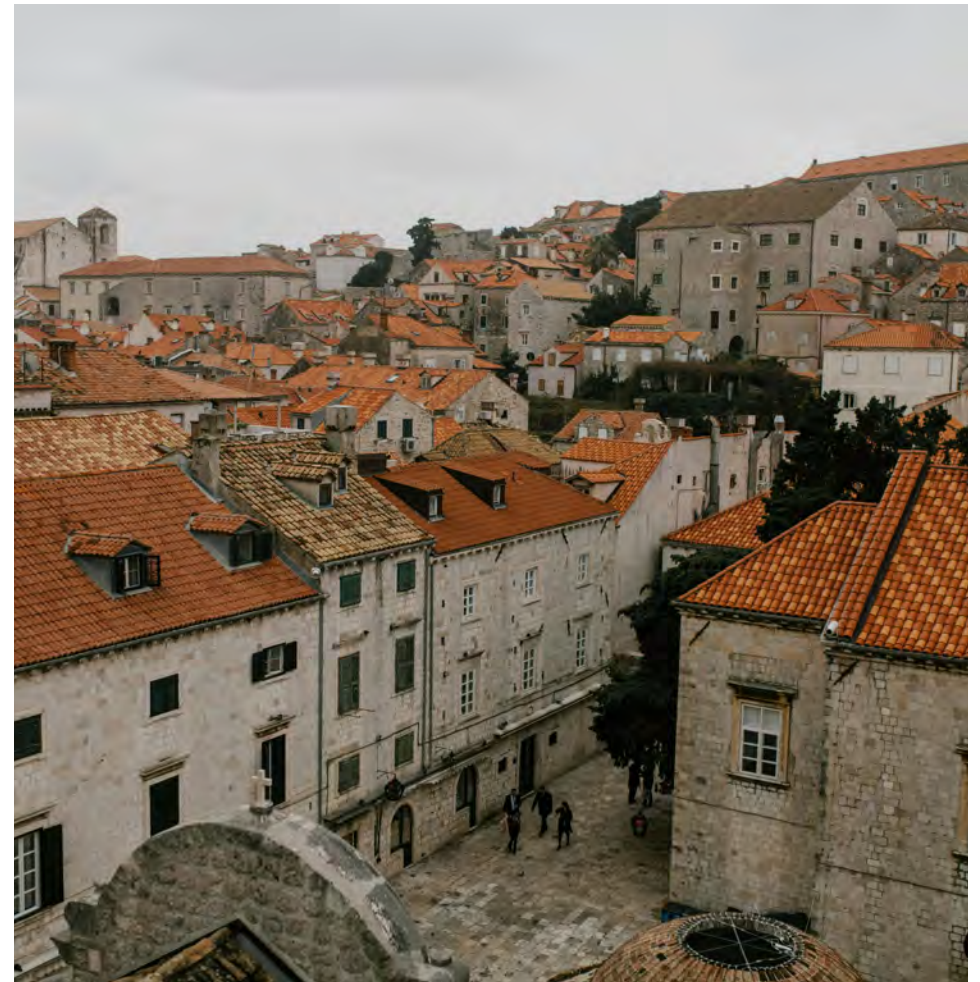
Lees meer over hoe DTenV investeert in de samenwerking met landen van herkomst in [VreemdelingenVisie](#).

DTenV investeert daarom in een-op-een terugkeersamenwerking met verschillende herkomstlanden. Dit is een van de belangrijkste punten voor een effectieve uitvoering van het terugkeerbeleid. Aanvullend daarop draagt DTenV ook bij aan het ontwikkelen van **brede partnerschappen** met belangrijke doorreislanden of landen van herkomst. Daarnaast werken we aan een **effectievere Europese samenwerking**. Dit doen we bijvoorbeeld door voorop te lopen bij het opzetten van een terugkeerproces in de Westelijke Balkan, samen met andere EU-landen, EU-organisaties en lokale overheden.

Verder werkt DTenV in de Interdepartementale Taskforce Internationale Migratiesamenwerking nauw samen met het ministerie van Asiel en Migratie (AenM) en met het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ). Deze taskforce heeft als doel de huidige inzet van de Nederlandse regering op het gebied van partnerschappen te verdiepen en verbreden.

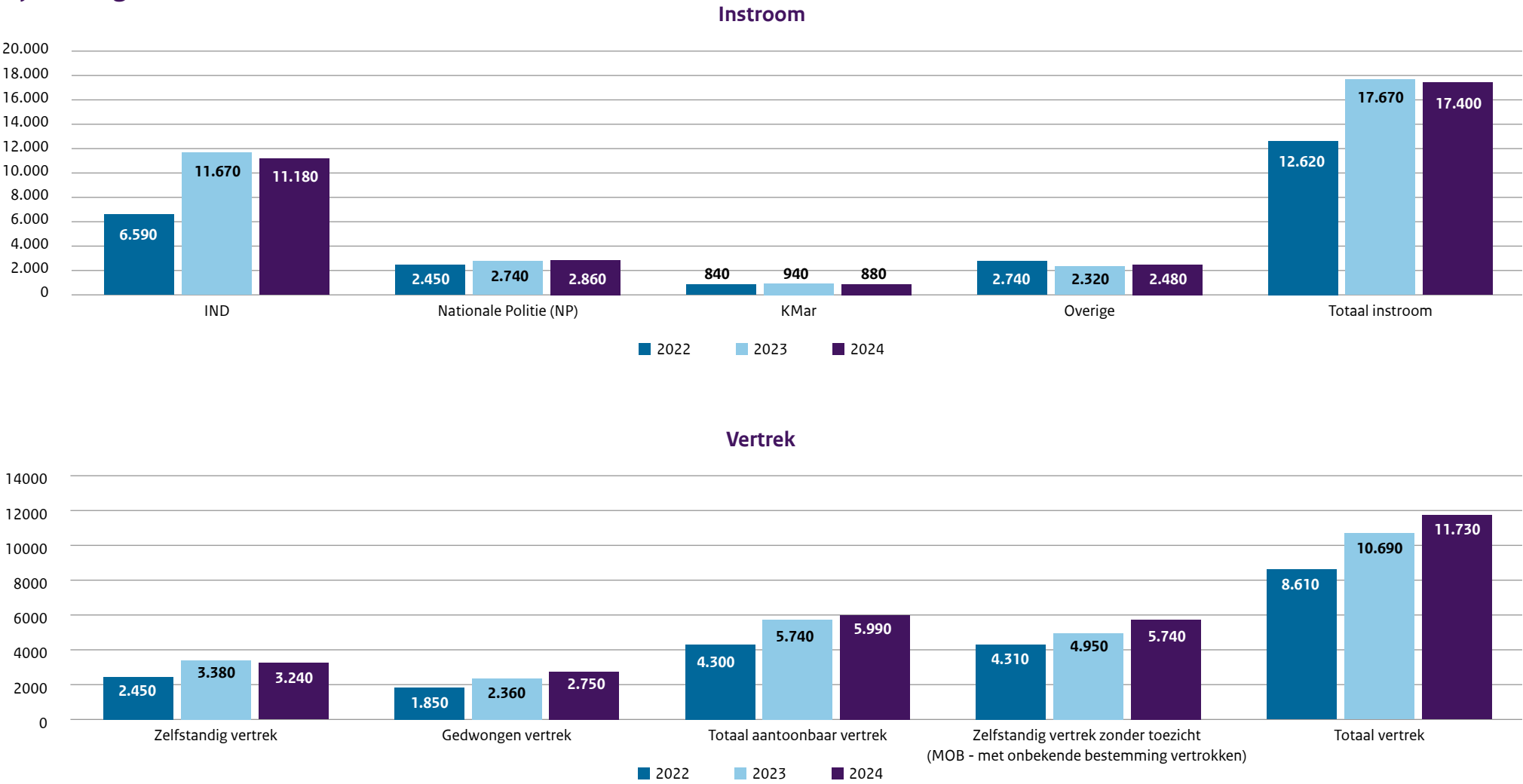
Wat vragen we van de politiek?

Het is belangrijk dat ministers of andere bewindspersonen aandacht hebben voor terugkeer en dit meenemen naar onderhandelingen en afspraken wanneer zij voor hun werk naar herkomstlanden reizen.

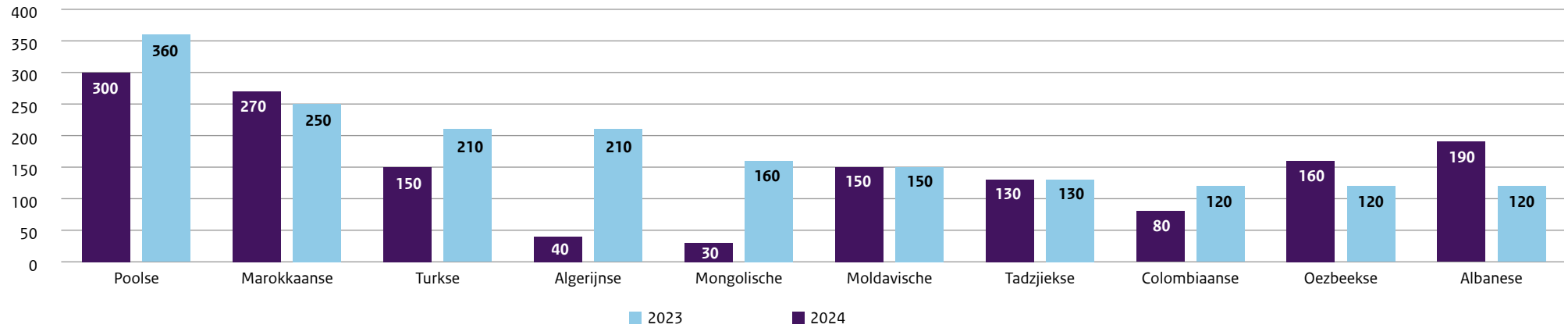

Resultaten

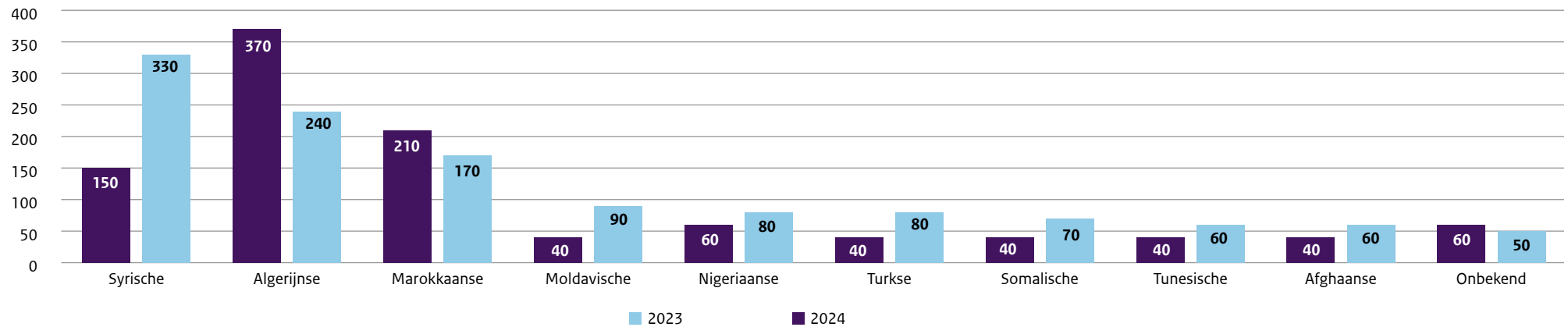
Cijfermatig overzicht DTenV

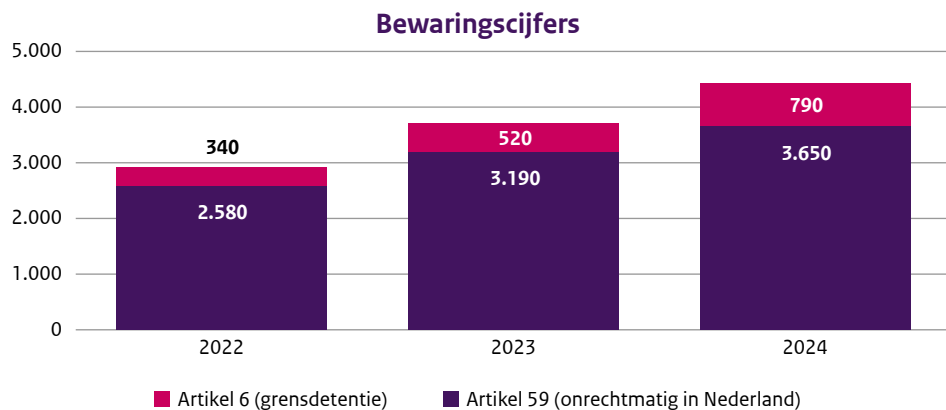

Top 10 nationaliteiten aantoonbaar vertrek naar land van herkomst

Top 10 nationaliteiten aantoonbaar vertrek Dublinclaimanten

In 2024 hebben bijna 6.000 mensen met behulp van DTenV Nederland aantoonbaar verlaten, deels vrijwillig (54%) en deels gedwongen (46%). Het aantal opgelegde bewaringsmaatregelen is sterk toegenomen in 2024. In het verlengde daarvan ligt ook het aantal gedwongen vertrekken hoger dan in 2023. Verklaring daarvoor is te vinden in de combinatie van meer uitvoerend ambtenaren (UA's), de verbeterde relatie met een aantal herkomstlanden (Algerije en Marokko) en de inzet van ketenpartners.

Meer weten over ons werk?

- Op onze website www.dienstterugkeerenvertrek.nl werken wij maandelijks de [terugkeercijfers](#) bij.
- De '[Staat van Migratie](#)', een coproductie van de ministeries van Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken, zet de relevante feiten en cijfers over migratie op een rij.
- Via overheid.nl zijn diverse [datasets van de migratieketen](#) te benaderen, en de actuele [asielcijfers en migratiecijfers](#) te bekijken.
- Via het [jaarverslag van JenV](#) leggen we verantwoording af over het gevoerde financieel beheer aan de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
- Iedere fase in het vertrekproces kent zijn eigen dynamiek en vraagt om bepaalde gesprekstechnieken en interventies. Hierbij hanteren we de methodiek '[Werken in Gedwongen Kader](#)' (WiGK). Die is gericht op het motiveren van de vreemdeling om mee te werken aan vertrek.
- In [VreemdelingenVisie](#), het online magazine van IND, COA en DTenV, vindt u interviews en achtergrondverhalen over alles wat er komt kijken bij terugkeer en vertrek. Of kijk op onze website voor de video's van medewerkers met [verhalen uit de praktijk](#).
- In het [jaarplan](#) staan we stil bij hoe wij ons werk beter en minder ingewikkeld kunnen maken, en wat we daarvoor nodig hebben.
- Daarnaast kunt u ons volgen via [X](#), [Instagram](#), [Mastodon](#) en [LinkedIn](#).

Verhalen uit de praktijk

Colofon

DTenV voert het Nederlandse terugkeerbeleid uit. Het is onze taak om mensen zonder recht op verblijf aantoonbaar uit Nederland te laten vertrekken, binnen de kaders van de wet. Zelfstandig als het kan, gedwongen als het moet, en met respect voor degenen om wie het gaat.

Dienst Terugkeer en Vertrek
Postbus 164
2501 CD Den Haag
info@dtv.minvenj.nl